

Nr 7

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.

Genom en den 20 december 1957 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 18, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret

Härigenom förordnas, att lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret¹, vilken lag enligt lag den 18 februari 1955 (nr 60) gäller till och med den 31 december 1958, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1961.

Sedan 1946 års riksdag bifallit av Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret, utfärdade Kungl. Maj:t den 29 november 1946 lag i ämnet (nr 722), i det följande benämnd försvarsuppfinningslagen. I lagen, som ursprungligen gällde till och med den 31 december 1949 men vars giltighetstid senast genom lag den 18 februari 1955 (nr 60) förlängts till och med den 31 december 1958, har vissa ändringar vidtagits genom lag den 29 februari 1952 (nr 78).

Lagen innehåller bestämmelser om förbud mot uppfinnings offentliggörande (1—6 §§), om expropriation (7 §), om hemliga patent (8 och 9 §§) och om ersättning (10 §). Därjämte innehåller lagen i 11—14 §§ vissa bestämmelser om tystnadsplikt, straff för överträdelse av föreskrifterna i lagen m. m.

I lagens 2 § stadgas, att patentansökningar och därtill hörande handlingar skall av patentmyndigheten för granskning beträffande uppfinningarnas betydelse för rikets försvar hållas tillgängliga för myndighet som Konungen bestämmer (granskningsmyndigheten). Enligt kungörelse den 6 december 1946 (nr 764) skall en särskild nämnd (granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.) vara granskningsmyndighet enligt lagen.

I skrivelse den 31 oktober 1957 har *granskningsnämnden* lämnat följande

¹ Senaste lydelse av 2 och 4 §§, se SFS 1952:78.

upplysningar om nämndens verksamhet under tiden den 1 juli 1954—den 30 juni 1957:

Antalet granskade ärenden utgör 689. Ingivna framställningar om tillstånd till yppande av uppfinning, vilka uppgått till 5, ha samtliga bifallits. I 29 fall har nämnden funnit anledning att besluta om uppfinnings hemlighållande och i 35 fall tillstyrkt framställning från vederbörande statsmyndighet, att 7 § förordningen angående patent ej måtte tillämpas å ifrågavarande patentansökningar, d. v. s. att ansökningarna icke skulle kungöras. Under nämnda tid ha patentansökningar, som ingivits eller övertagits av statsmyndighet, resulterat i beviljandet av 31 hemliga patent. I 3 fall har nämnden funnit hemlighållandet av sådant patent ej längre erforderligt och underställt frågan Kungl. Maj:ts prövning.

Granskningsnämnden har i sin skrivelse därjämte anfört, att nämnden för sin del finner de skäl, som föranlett lagens utfärdande, alltjämt äga giltighet och nämnden har därför föreslagit, att lagen måtte givas giltighet under en ny treårsperiod.

Yttranden över granskningsnämndens skrivelse har efter remiss avgivits av överbefälhavaren, försvarets civilförvaltning — som i ärendet samrått med armétygförvaltningen, marinförvaltningen, flygförvaltningen, fortifikationsförvaltningen och försvarets forskningsanstalt — patent- och registreringsverket samt Sveriges industriförbund. I samtliga yttranden tillstyrkes granskningsnämndens förslag om förlängning av försvarsuppfinningslagen. Överbefälhavaren anför att de skäl, som föranlett lagens utfärdande, alltjämt äger giltighet med avseende på den materiella krigsberedskapen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Lindell, har vid lagrådsremissen anfört: »Av granskningsnämndens skrivelse och yttrandena i ärendet framgår, att det föreligger behov av att förlänga försvarsuppfinningslagen. På grund härav vill jag förorda, att lagens giltighetstid förlänges med tre år.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 18, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 februari 1958

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Branting, Lindblom, Lodenius, Birke, Magnusson, Mogård och Alexanderson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Landgren, Hedqvist, Gezelius, fru Johansson, herr Gustafsson i Borås, fru Boman och herr Onsjö.